

1 SUs plattform for høyere utdanning

2 *Vedtatt av Sosialistisk Ungdoms landsstyre juli 2019*

3
4 Alle skal ha lik rett og tilgang til høyere utdanning, både nasjonalt og internasjonalt.
5 Utdanning skal være gratis, og gode stipend- og låneordninger er avgjørende for at alle skal
6 ha mulighet til å ta høyere utdanning. Den blåblå regjeringen har endret stipendordningen
7 slik at studenter som bytter studium eller kun tar en årsenhet ikke får omgjort 40% av lånet
8 til stipend. Regjeringen innfører 11 måneders studiestøtte, men finansierer det ved å kutte i
9 andre stipendordninger for studenter og ved å øke renta på studielånet. Dekningsgraden av
10 studentboliger står stille, og det bygges alt for få studentboliger.

11
12 Akademia har et stort samfunnsansvar. Under utdanningen skal alle studenter bli utfordret
13 på kritisk tenkning og refleksjon. Akademia skal inkludere studenter i en akademisk kultur
14 preget av maktkritikk, fordomsfrihet, faglighet og debatt. Studenter skal gis kunnskap og
15 ferdigheter til å skape en bedre fremtid, kritisk sans og akademisk dannelse.

16
17 Internasjonalt ser vi at den akademiske friheten er under press. I Tyrkia har titusenvise av
18 akademisk ansatte blitt sparket og ansatte får ikke lov til å reise til utlandet for å forske. I
19 Ungarn har parlamentet vedtatt å legge ned uavhengige og internasjonalt anerkjente
20 universiteter. Slike totalitære krefter er en trussel mot demokratiet og fri forskning.

21
22 SU kjemper for et høyere utdanningssystem med akademisk frihet og der alle har lik rett til
23 utdanning.

24 **Overgang fra videregående, opptak til høyere utdanning og mottak av nye studenter**

25 I dag er opptaket til høyere utdanning basert på konkurransepoeng, altså snittet av
26 karakterene fra videregående samt eventuelle tilleggspoeng. SU ønsker å utrede alternative
27 opptaksformer, og hvordan vekting av relevante karakterer bør og kan gjennomføres.
28 Medisinstudiet på UiO gjennomfører nå et prøveprosjekt der 20 % av studentene skal tas
29 inn etter en alternativ opptaksform, og erfaringer herfra må brukes i den videre forskningen
30 på dette.
31

32
33 Valg av studieretning er ikke så selvsagt for alle og noen trenger å prøve ut forskjellige
34 studier før de finner drømmestudiet. For disse studentene rammer regjeringens
35 innskrenkninger i stipendordningen hardt. Alle fag må gi grunnlag for stipend ved avlagte
36 studiepoeng, da enkeltemner kan være like nyttig som en bestått grad.
37

38 Mange studenter opplever overgangen fra videregående til høyere utdanning som
39 krevende. Både den videregående skolen og institusjonene for høyere utdanning må ta
40 ansvar for at elevene lærer seg grunnleggende studieteknikk.

41
42 I dag fungerer semesterstart som en sosial arena. Dette er viktig, men i tillegg til en
43 introduksjon til sine medstudenter trenger studentene en introduksjon til studentlivet og
44 ressursapparatet rundt seg. Informasjon om helsetjenester o.l. burde gis, og
45 studentdemokratiet må være tettere involvert i utformingen av opplegget for
46 semesterstart. Hva studenter får av informasjon er i dag svært varierende, og vi må sørge
47 for at inngangen til studentlivet blir enklest mulig uansett hvor du studerer.

48
49 **SU vil:**

- 50
- 51 ● Innføre en ny, alternativ opptaksform til høyere utdanning
- 52 ● Styrke rådgivningstjenesten i videregående skole
- 53 ● Studieteknikk skal være en del av fagplanen i relevante emner på videregående og
- 54 på høyere utdanning.
- 55 ● Alle studenter må få informasjon om hvordan man varsler om seksuell trakassering
- 56 på sitt studiested på introduksjonsmøtet på starten av studiet.

57
58 **Studentøkonomi:**

59 Alle uavhengig av bakgrunn skal ha lik rett til utdanning, men for å sikre dette må
60 studiefinansieringen bedres. Siden 90-tallet har studenter fått dårligere råd. Studiestøtten
61 har økt saktere enn konsumprisindeksen, og betydelig saktere enn boligprisene. SSBs
62 levekårsundersøkelse viser at fire av ti studenter får økonomisk støtte fra foreldrene i
63 studietiden, mens seks av ti jobber ved siden av studiene.

64
65 I dagens system gis alt som lån, men 40% blir omgjort til stipend etter hvert som
66 studentene avlegger studiepoeng. Dette systemet er nå blitt utfordret ved at regjeringen
67 går inn for at 15% av stipendandelen skal gis etter fullført grad. Mange studenter bytter
68 linjer og fag under sin studietid og dette vil da føre til en enda større økonomisk belastning
69 etter endt studietid.

70
71 Mange studenter er avhengige av å reise kollektivt, enten om det er hjem i helger og ferier,
72 eller til og fra utdanningsinstitusjonen hver dag, og over tid blir dette mye penger. Mange
73 kollektivselskaper har i dag 25% rabatt for studenter, men det gjelder ikke alle selskaper
74 eller alle billett-kategorier. Dessuten er månedskort ofte mange hundre kroner dyre, noe
75 som er krevende på et studentbudsjett. Dette gjør at det er studenter som allerede har god
76 råd som har størst mulighet til å komme seg dit en skal, og til å studere langt hjemmefra.

77

78 **SU vil:**

- 79 ● At studiestøtten økes til 2,5 G og at den fordeles over 12 måneder.
- 80 ● At 60% av studiestøtten blir omgjort til stipend etter avlagte studiepoeng.
- 81 ● Reversere regjeringens innskrenking i stipendordningen.
- 82 ● På kort sikt krever SU at det skal være minimum 50% rabatt for alle kollektivreiser
- 83 for studenter, og innføring av et nasjonalt studentreisekort med makspris på 200 kr
- 84 hver mnd.
- 85 ● Gratis kollektivtransport for ungdom og studenter.

86

87 **Bolig**

88 En av de største utgiftspostene i et studentbudsjett er knyttet til boligutgifter. I byer med
89 mange studenter er boligmarkedet trangt. Den nasjonale dekningsgraden av studentboliger
90 har de siste 10 årene har vært stabil mellom 13 og 15%. Mange studenter blir derfor presset
91 ut på det private boligmarkedet der prisene er flere tusen kroner dyrere enn hos
92 studentsamskipnadene.

93

94 Studentboliger bygges i all hovedsak, med noen unntak, av studentsamskipnadene, som er
95 eid og styrt av studentene selv. Det er samskipnadene som fastsetter leiepriser og
96 prioriteringsrekkefølge selv og settes i hovedsak til kostpris. Utleie av studentboliger er
97 ikke-kommersiell utleie, og bidrar til å holde prisene i det øvrige leiemarkedet nede.

98

99 For at det skal være mulig å bygge flere studentboliger må en forutsigbar
100 finansieringsmodell til. Kostnadsrammen til bygging av studentboliger har ikke blitt økt
101 siden 2014. Det har ført til mindre midler til å bygge boliger da det anslås at
102 byggekostnadene har økt med mellom 10-25%. Det er derfor viktig at kostnadsrammen
103 prisreguleres for å sikre god kvalitet på boligene. Likevel kan det være prosjekter som
104 krever større investeringer enn det kostnadsrammen tilsier. For at et prosjekt skal gå
105 utenfor kostnadsrammen må leiegaranti være et kriterium for å få godkjent søknaden. I
106 søknaden skal da utleieprisen vektlegges, og studentsamskipnadene må garantere
107 maksimal leiepris og utviklingen av denne for de ulike typene boliger. Tilskuddsandelen
108 bidrar til å holde leieprisene nede og er en viktig garanti for studentene. Tilskuddsandelen
109 bør settes til 49% av kostnadsrammen for å bidra til dette. Samtidig bør kommuner
110 forplikte til å selge tomter billigere når formålet er studentboliger i regi av
111 studentsamskipnadene.

112

113 Det tilbringes mye tid i boligen og det er derfor viktig at den holder en viss standard. Alle
114 boliger som blir benyttet til studentboliger må holde byggetekniske forskrifter. Dette for å
115 sikre god universell utforming og et godt bomiljø. Mange studenter flytter ofte rundt i
116 studietiden sin og det kan med dette være vanskelig å ha grunnleggende fasiliteter
117 tilgjengelig. Det må derfor stilles krav til at studentboligen inneholder blant annet kjøleskap

118 og komfyr. Samtidig må studentsamskipnadene få tilskudd til å opprette en gratis
119 utlånsordning for andre grunnleggende fasiliteter en bolig trenger.

120

121 **SU vil:**

- 122 ● At den nasjonale dekningsgraden av studentboliger settes til 25% av
123 studentmassen.
- 124 ● Ha bygging av 4000 boliger årlig for å nå dekningsgraden.
- 125 ● At kostnadsrammen skal prisreguleres hvert år.
- 126 ● At staten tar 49% av utgiftene til bygging av studentboliger i regi av
127 studentsamskipnadene.
- 128 ● At studentboliger i regi av studentsamskipnadene fritas fra eiendomsskatt.
- 129 ● At studentboligene holder byggetekniske forskrifter.
- 130 ● Ha tilskudd til gratis utlånsordning av grunnleggende fasiliteter i regi av
131 studentsamskipnadene.
- 132 ● At kommunene skal stille egnede tomter disponible til bygging av studentboliger.
- 133 ● I den nye tilskuddsordningen for studentboliger må det sikres at oppgradering av
134 bygg som har nådd teknisk levealder blir sidestilt med nye studentboliger slik at det
135 også kan få støtte.

136

137 **Fra student til pensjonist**

138 Studenter er framtidens pensjonister og må sikres gode pensjonsvilkår. Gjennom studietiden
139 taper en opptjening til pensjon da dagens pensjonssystem belønner de som kommer seg
140 raskt ut i jobb og står lengst. Hvis en blir ufør under utdanningen kan det hende at en ender
141 opp som minstepensjonist.

142

143 Er du født etter 1963 beregnes folketrygden ut ifra «alleårsregelen» hvor 18,1 prosent av
144 lønnen din blir grunnlaget for pensjonsbeholdningen din. Det er satt en maksimumsgrense på
145 inntjening til 7,1 G. Dette tilsvarer en lønn på 657 290 kr i 2019.. Det gjør at maks inntjening
146 er 118.969 kroner i året. Satt på spissen vil «alleårsregelen» si at hver eneste uke eller dag
147 uten inntekt fra du fyller 13 til 75 år teller i minus. Dette får store konsekvenser for studenter
148 da de gjerne tar mange år før de kommer seg ut i jobb grunnet studier.

149

150 En annen del av pensjonssystemet er innskuddsbasert tjenestepensjon. For å få opptjent
151 innskuddsbasert tjenestepensjon må en jobbe i minst 20 % stilling, ha en lønn over 1 G og
152 være ansatt i minst 12 måneder. Studenter med deltidsjobber oppfyller som oftest ikke
153 disse kravene og taper dermed pensjonsopptjening.

154

155 For å bøte på dette krever Sosialistisk Ungdom at studenter skal ha pensjonsopptjening ut
156 fra hvor mange studiepoeng de avlegger. Pensjonsopptjeningen bør tilsvare en
157 arbeidsinntekt på 2,5 G, per 60 avlagte studiepoeng.

158

159 **SU vil:**

- 160 ● Ha pensjon fra første krone.
- 161 ● Ha pensjonsopptjening i løpet av studietida på 2,5 G per 60 avlagte studiepoeng.

162 **Undervisningskvalitet**

163 De siste tiårene har det blitt flere og flere studenter, men finansiering av høyere utdanning
164 og undervisningsressurser har ikke økt tilsvarende. SU mener at dagens studenter fortjener
165 mer og bedre undervisning. Undervisningen man får skal være pedagogisk og
166 forskningsbasert, og studentevalueringer av emnet må tas med når man reviderer
167 undervisningsopplegget.

168

169 Det er et problem at undervisning og forskning ikke har like høy status blant vitenskapelige
170 ansatte. Hvis man publiserer mye forskning blir man premiert, mens hvis man er en
171 fremragende underviser så belønnes man ikke. Dette er selv om vitenskapelig ansatte i
172 hovedsak skal bruke like mye tid på forskning som undervisning. Nå innføres det heldigvis
173 en ordning som skal belønne (merittere) god undervisning.

174

175 **SU vil:**

- 176 ● At alle vitenskapelige stillinger som hovedregel skal være både undervisnings- og
177 forskningsstillinger, men regjeringen bør i tillegg videreutvikle og styrke
178 dosentstillingen som stillingskategori.
- 179 ● At alle undervisere jevnlig kurses i pedagogikk og fagdidaktikk.
- 180 ● At undervisning skal vektlegges likt med forskning ved ansettelse i vitenskapelige
181 stillinger.
- 182 ● At det skal være krav til pedagogisk kompetanse ved ansettelse og opprykk i
183 vitenskapelige stillinger. Det skal stilles like strenge krav til utvikling av
184 undervisningskompetanse som forskningskompetanse.
- 185 ● Ha flere faste vitenskapelige stillinger, midlertidigheten i academia må ned.
- 186 ● At alle emner skal evalueres av studentene hvert semester, og emneansvarlig skal
187 følge opp tilbakemeldingene som en del av arbeidet med å kvalitetssikre
188 utdanningen.
- 189 ● Det bør opprettes flere sentre for læring og utdanning.
- 190 ● Ha mer forskning på studiekvalitet og pedagogikk og didaktikk i høyere utdanning.
- 191 ● Det skal oppfordres til bruk av mer varierte undervisningsformer.
- 192 ● I størst mulig grad ha undervisning på norsk for førsteårsstudenter.

193

194 **Pensum**

195 Det er mange studenter som velger å ikke kjøpe pensum på grunn av dårlig økonomi. Dette
196 er med på å videreføre og underbygge klasseskillene som allerede eksisterer i academia.
197 Derfor mener SU at pensum skal være gratis i likhet med i videregående skole. Mange

198 studenter opplever også at pensum er foreldet og baserer seg på gammel forskning. Det er
199 viktig at pensum oppdateres regelmessig for å sikre høy kvalitet i utdanningen.

200
201 En annen utfordring er at pensum ofte bare er tilgjengelig på engelsk. Dette kan innskrenke
202 læringsutbyttet til de som ikke er faglig sterke i engelsk. Det bør derfor legges til grunn at
203 norsk pensum brukes hvor det er mulig. Dette vil også skape god grobunn for at norske
204 professorer kan se større verdi i å skrive bøker som dermed er mer egnet for norske forhold.

205
206 **SU vil:**

- 207 • At pensum skal være gratis.
- 208 • At pensum regelmessig oppdateres og tar i bruk ny forskning der det er mulig.
- 209 • At pensum skal gjøres tilgjengelig på norsk der det er hensiktsmessig.

210
211 **Eksamen**

212 De aller fleste høyere utdanningsinstitusjoner i Norge bruker den tradisjonelle eksamenen
213 som vurderingsform. Eksamen er en enkel og billig, men problematisk måte å måle
214 kunnskap på. Den tar kun høyde for det du klarer å prestere den ene dagen den avholdes, og
215 får ikke med seg utvikling over tid. Det betyr at dersom du har en dårlig dag kan det gå
216 hardt utover studiet ditt, og i verste fall må du sette graden din på vent. Det gjør at
217 eksamenen har lite grunnlag for å gi en helhetlig vurdering av studentens kompetanse i
218 faget. Ikke minst bygger eksamen opp under en praksis hvor man bruker de siste par ukene
219 på intens pugging, mens vurderingen resten av semesteret virker veldig fjern. Det er
220 åpenbart at man bør vurdere nye vurderingsformer, men såpass omfattende forsøk er ofte
221 dyre, så det kan være svært vanskelig å få innvilget prosjektmidler. Dette vil SU gjøre noe
222 med.

223
224 Dagens lovverk sier at sensur skal være gjennomført innen tre kalenderuker etter eksamen
225 er avholdt, men allikevel er det mange studenter som opplever at denne fristen ikke
226 overholdes. Det har svært liten konsekvens for institusjonene å bryte loven, mens
227 studentene må ta støtet. Forsinket sensur kan for eksempel føre til at man ikke får
228 vitnemålet eller karakteren i tide til å søke opptak på master. Det er noen få institusjoner
229 som selv har innført bøter for forsinket sensur, men det gjelder langt fra alle, og med unntak
230 av NMBU på Ås begynner ikke bøkene å gjelde før det har gått minst en uke etter fristen har
231 utløpt. Det er dessuten svært viktig at bøkene går tilbake til studentene gjennom tilskudd til
232 læringsmiljøet.

233
234 Den siste tiden har man observert en økning i studenter som på klagesensur får karakterer
235 som spriker med to eller flere karakterer. Det er problematisk at eksamensoppgavene er så
236 dårlig lagt opp at det er vanskelig å se forskjell på en B og en E, og det kan tyde på at
237 sursen holder lav kvalitet. Kravene til innhold i sensorveiledning er i dag for slappe, og må

238 skjerpes. Automatisk begrunnelse på eksamen er en annen måte å forebygge feil
239 karakterer, både ved at sensor må skrive begrunnelsen og på den måten må begrunne
240 karakteren som settes og ved at studenten kan få bedre innsikt i om en bør klage på
241 karakteren eller ikke.

242
243 Ved muntlig eksamen kan studenter kreve begrunnelse for karakteren som er satt, men de
244 kan ikke kreve å få endret karakteren. Det er kun mulig å klage på at det er gjort formelle
245 feil som har hatt noe å si for eksamensresultatet. Ved medhold blir eksamenskarakteren
246 annullert og studenten får mulighet til å gå opp til ny muntlig eksamen med en annen
247 sensor. Digitalisering av muntlig eksamen er et viktig verktøy for å sikre at studentene får en
248 rettferdig vurdering ved muntlig eksamen. Ved å filme muntlig eksamen vil man legge til
249 rette for at studenter kan klage på karakter uten å måtte gå opp til ny eksamen. Denne
250 ordningen må være frivillig, hver student må selv kunne velge om de ønsker å filme muntlig
251 eksamen.

252 **SU vil:**

- 253 ● At det bevilges mer til forskningsprosjekter som prøver ut alternative
254 vurderingsformer.
- 255 ● At utdanningsinstitusjonene gir studentene mulighet til å velge å filme muntlig
256 eksamen.
- 257 ● Innføre en bot mot forsinket sensur på minst 500 kroner hver dag per eksamen per
258 rammede student fra dag én etter sensurfristen. Disse midlene skal gå tilbake til
259 studentenes læringsmiljø.
- 260 ● At utdanningsinstitusjonene foretar systematiske gjennomganger og kontroller av
261 kvaliteten på eksamensoppgaver og sensur.
- 262 ● At kravene til innhold i sensorveiledningen skjerpes.
- 263 ● Innføre automatisk begrunnelse på eksamen som studenten får samtidig som man
264 får karakteren.

266 **Læringsmiljø**

267 Mange av landets eldste institusjoner har dårlige bygg med enorme vedlikeholdsetterslep.
268 Dette er noe som påvirker både studentene og de ansatte, men på grunn av en solid
269 arbeidsmiljølov er det ofte de ansatte som prioriteres når dette skal fikses opp i. Studentene
270 trenger òg en egen lov som garanterer dem rett til et forsvarlig læringsmiljø. Arbeidstilsynet
271 har allerede myndighet til å kontrollere studentenes læringsmiljø, men bruker for sjeldent
272 dette mandatet. Staten og institusjonene bør ta ansvar for å rydde opp i
273 vedlikeholdsetterslepet sitt.

274

275 Mange studenter sliter med å få hverdagen til å gå opp grunnet uforutsigbare timeplaner.
276 Lab frem til 20:00 eller lange pauser mellom enkelte forelesninger innskrenker studentenes
277 tilgang til fritidsaktiviteter, frivillig arbeid og jobb. Læring må foregå innenfor kompakte
278 tidsrom i normalarbeidsdagen, slik at studentene kan delta i samfunnslivet på lik linje med
279 alle andre.

280
281 Det er viktig at studenter har et sted å oppholde seg på institusjonene utenfor forelesninger
282 og på lesesaler. Dessverre er det mange institusjoner som har for få fellesarealer og
283 grupperom som er til studentenes rådighet. Dette er problematisk for studenter som prøver
284 å jobbe sammen i kollokvier, gruppeprosjekter, og liknende. Det bør derfor bevilges mer
285 midler til statsbygg og de selvforvaltende institusjonene for å sikre et forsvarlig fysisk
286 læringsmiljø og gode læringsarenaer.

287
288 For mange førsteårsstudenter kan det være vanskelig å komme ordentlig i gang. Det er ofte
289 mangel på organisert undervisning, og veldig vanskelig å finne aktive kollokviegrupper. Det
290 bør derfor arrangeres obligatoriske kollokviegrupper for førsteårsstudenter, og sikre at
291 førsteårsfag baserer seg på organisert undervisning.

292
293 Det er et viktig sosialistisk prinsipp og et samfunnsgode at hele befolkningen har tilgang på
294 kunnskap og forskning. Vitenskap skal ikke kun være tilgjengelig for de som allerede er tatt
295 opp på et studieprogram. Akademia sitt samfunnsoppdrag er nettopp å formidle kunnskap,
296 derfor mener SU at kunnskap i mye større grad skal være lett tilgjengelig for offentligheten.

297
298 **SU vil at:**

- 299 ● Alle forelesninger ved offentlige utdanningsinstitusjoner skal filmes og gjøres lett
300 tilgjengelig for studentene.
- 301 ● Institusjonene bør i større grad gjøre forelesninger, forskning og
302 forskningsformidling tilgjengelig for offentligheten.
- 303 ● Det bør gjennomføres obligatoriske kollokviegrupper for førsteårsstudenter ledet av
304 en faglig mentor.
- 305 ● Førsteårsfag bør i så stor grad som mulig basere seg på organisert undervisning.
- 306 ● Staten bidrar mer til å rydde opp i vedlikeholdsetterslep av studentarealer.
- 307 ● Retten til et godt læringsmiljø lovfestes i en ny læringsmiljølov for studenter.
- 308 ● Studiedagen i størst mulig grad foregår innenfor rammene til normalarbeidsdagen..

309
310 **Universell utforming og tilrettelegging**

311 Vi er nødt til å legge til rette for at ulike folk med ulike bakgrunner mestrer
312 studiehverdagen. For mange studenter er det helt nødvendig å jobbe ved siden av studiet
313 for å få økonomien til å gå rundt. Dette går utover skoleresultatene, spesielt når mengden
314 arbeid går over 12 timer i uka. Uavhengig av om du har rike foreldre eller ikke, skal det være

315 mulig å studere på heltid. Tilgang skal basere seg på faglige kvalifikasjoner, ikke økonomisk
316 bakgrunn.

317
318 I dag kan studenter med lærevansker søke om tillegg fra Lånekassen på opptil 3600 kr hver
319 måned. Dette gjelder når man grunnet lærevansker ikke har mulighet til å jobbe ved siden
320 av studiene. Vi ønsker at den månedlige støtten økes, både for studenter med og uten
321 lærevansker.

322
323 Det er helt nødvendig at studenter med lærevansker får god informasjon om sine
324 rettigheter i studiehverdagen. Dette gjelder blant annet tilgang på rettskrivingsprogram og
325 lydbøker av pensum. Vi mener staten må ta på seg en mer omfattende rolle for at de riktige
326 tilretteleggingene er på plass for alle som har spesielle behov. Man skal få ta den
327 utdanningen man vil, ikke måtte velge den skolen hvor rullestolen kommer inn.

328
329 **SU vil:**

- 330 ● At studiestøtten skal være tilstrekkelig til at studenter kan studere på heltid.
- 331 ● Ha større månedlig støtte til studenter med lærevansker.
- 332 ● At studenter med funksjonsnedsettelse og lærevansker skal få god informasjon om
333 rettighetene sine i studiehverdagen.
- 334 ● At staten skal ta større ansvar for tilrettelegging for studenter med
335 funksjonsnedsettelse.
- 336 ● En større del av pensum bør gjøres tilgjengelig på lydbok.

337
338 **Praksis i utdanningen**

339 Praksisopphold ved høyere utdanningsinstitusjoner er gunstig for både studentene og
340 arbeidsgiverne. Studenten får uvurderlig arbeidserfaring som kommer godt med i
341 arbeidslivet, og er svært ettertraktet i en jobbsøkningsprosess. For mange studenter får ikke
342 tilbud om praksisopphold, og institusjonene må etterstrebe at alle studieløp skal ha tilbud
343 om praksis, så lenge det kan tilføre relevant erfaring, og er av høy kvalitet. I dag er det
344 veldig varierende kvalitet på praksisen, også på studier hvor den er obligatorisk. Det er
345 viktig at institusjonene tar studenter med negative erfaringer fra sitt praksisopphold på
346 alvor og jobber for å bedre kvaliteten.

347
348 Profesjonsstudier er studier som utdanner studenter til å jobbe innenfor spesifikke
349 yrkesgrupper. Det bør derfor være minst én obligatorisk praksisperiode på profesjonsstudier
350 hvor praktisk erfaring er relevant. Det vil bety at nyutdannede garantert har solid
351 arbeidserfaring, noe som er bra både for studenten og arbeidsgiver. Dette er spesielt viktig i
352 yrker som pedagogikk og medisin.

353

354 Praksisopphold handler først og fremst om å opparbeide seg erfaring, og trenger derfor ikke
355 å være lønnet arbeid. Allikevel skaper arbeidskraften deres verdier, og bør derfor belønnes
356 med studiepoeng. Det bør være godt oppmøte som avgjør om studenten mottar poengene
357 eller ikke.

358

359 **SU vil:**

- 360 ● At utdanningsinstitusjonene skal etterstrebe tilbud om frivillig praksis ved alle
361 studieløp der det er relevant.
- 362 ● Ha obligatorisk praksis ved alle yrkesretta profesjonsstudier.
- 363 ● At det gis studiepoeng for fullført praksisperiode basert på oppmøte.

364

365 **Studentenes rettigheter og studentdemokrati**

366 I dag har studentene rett til å bli hørt og være representert i styrende organer på sin høyere
367 utdanningsinstitusjon. Universitet- og høyskoleloven kapittel 4-1 slår fast at "institusjonene
368 skal legge forholdene til rette slik at alle studentorganene kan drive sitt arbeid på en
369 tilfredsstillende måte" og at "studentorganene skal høres i alle saker som angår studentene
370 på det aktuelle nivå". Likevel ser vi at mange institusjoner ikke tar dette ansvaret på alvor.

371

372 Nå ser vi en tendens der næringslivet får stadig større innflytelse i academia, ved at
373 regjeringen i større grad oppnevner næringslivstopper som eksterne styrerepresentanter,
374 og institusjoner selv gir næringslivet en sentral rolle i interne demokratiske prosesser. For
375 eksempel satte UiO ned en arbeidsgruppe som skulle jobbe med utviklingen av ny
376 universitetsstrategi nesten utelukkende bestående av NHO-topper, der fagforeningene ikke
377 en gang var invitert. Denne utviklingen mener SU er svært problematisk.

378

379 Det har blitt en økt maktkonsentrasjon som følge av fusjon- og sentraliseringspolitikken den
380 blåblå regjeringen har ført. Det kan gjøre avstanden til politisk ledelse stor for mange,
381 særlig på institusjoner med mange campuser og store avstander. Flere og flere institusjoner,
382 fakulteter og institutter velger også å ha ansatt ledelse. Rektorer, dekaner og instituttledere
383 har viktige posisjoner i academia, og bør derfor være valgt demokratisk av studenter og
384 ansatte.

385

386 SU mener at fagforeningene og studentdemokratiet skal få mer innflytelse i academia.

387

388 **SU vil:**

- 389 ● At regjeringen skal ansvarliggjøre og stille krav til institusjonene for å sikre
390 studentenes høringsrett.
- 391 ● At institusjonene skal ta sitt ansvar for opplæring av studenttillitsvalgte på alvor og
392 sikre administrative ressurser for oppfølging av studenttillitsvalgte.

- 393 ● Styrke og lovfeste studentombudenes rolle for å sikre at studentenes rettigheter blir
394 ivaretatt.
- 395 ● At universitetene skal være egne forvaltningsorgan, med særskilte fullmakter. Vi vil
396 gå mot andre tilknytningsformer for universitet- og høyskolesektoren, som
397 foretaksmodellen.
- 398 ● At ledelsen på alle nivåer som hovedregel skal være demokratisk valgt av studenter
399 og ansatte.
- 400 ● At studenter skal ha mulighet til å stille til valg i rektorvalg, dekanvalg og
401 instituttvalg.
- 402 ● At studenters stemme ved demokratiske valg på institusjonen skal vektes høyere.
403

404 **Studenthelse og studentkultur**

405 I dag sliter mer enn hver fjerde student med psykiske plager. Tallet har økt de siste årene,
406 høyere hos studenter enn hos befolkningen for øvrig, og mest markant hos kvinnelige
407 studenter. Selv om vår mentale helse ikke er like synlig som den fysiske, er den vel så viktig.
408 Mange sliter med eksamensangst, og høye krav å leve opp til. Dette i tillegg til en alt for
409 stram økonomi, og utbredt mangel på noen å være sammen med. Tre av ti norske studenter
410 sier at de «ofte» eller «svært ofte» føler seg ensomme. De yngste studentene er
411 overrepresentert. Mange flytter fra venner og familie, uten å kjenne noen i byen de skal
412 studere i. Vi kan ikke ha det slik at en så stor del av studenter ikke har det bra i studietiden.
413

414 I arbeidet for forbedring av studenters psykiske helse, er et todelt fokus nødvendig. Vi
415 trenger gode forebyggende lavterskeltilbud, og gode behandlingstilbud for de som får eller
416 har psykiske plager. Psykolog- og rådgivningstjenestene må styrkes, og det må gis god nok
417 informasjon om tilbudene som allerede eksisterer.
418

419 Det er viktig at studentene har tilgang på aktive linjeforeninger og gode sosiale arenaer i
420 studietida. Fadderordningen, eksempelvis, legger til rette for at nye studenter enklere kan
421 bli kjent med hverandre. Fadderordningen skal være inkluderende for alle uavhengig av
422 livsstil. Derfor bør det i større grad være lagt opp til sosiale arrangement som er alkoholfrie
423 og mindre alkoholtunge enn de er i dag. Det er helt nødvendig er det at studentene gis
424 tilstrekkelig informasjon om de sosiale tilbudene som eksisterer på studiestedet sitt.
425 Utdanningsinstitusjonene og samskipnadene må ansvarliggjøres for det sosiale
426 læringsmiljøet, og gi større økonomisk støtte til studentfrivillighet og -organisasjoner.
427 Utenom økonomisk bistand skal samskipnadene tilby studentorganisasjoner gratis
428 veiledning i organisatorisk arbeid som regnskaps- og momsføring samt annen
429 organisasjonsutvikling. Studentgrupper trenger lett tilgjengelige, gratis lokaler og utstyr.
430 Det er viktig å understreke at helsetilbudet er det offentlige sitt ansvar, og at
431 studentskipnadene bare skal være et supplerende tilbud.
432

433 Fysisk aktivitet og mental helse henger tett sammen, og fysisk aktivitet kan hjelpe til å
434 forebygge psykiske plager. Utstyr og rom til trening og idrett må være tilgjengelige for
435 studenter, både prismessig og ved at kapasiteten strekker til. I dag har samskipnadene
436 mange gode helsetilbud for studenter. Men likevel kan det oppleves som en økonomisk
437 byrde å besøke lege eller tannlege, og derfor venter mange, eller rett og slett lar være å
438 reise.

439

440 **SU vil:**

- 441 ● At bedre informasjon gis, både om lavterskel- og behandlingstilbud, spesielt ved
- 442 skolestart.
- 443 ● At studenter har tilgjengelige lokaler og utstyr man kan leie gratis.
- 444 ● Bygge ut flere idrettsanlegg o.l. ved kapasitetsmangel.
- 445 ● Ha egen stortingsmelding om studenthelse og handlingsplan for studenthelse.
- 446 ● Sette i gang flere og nye forskningsprosjekter på studenthelse.
- 447 ● Ha økte overføringer til samskipnadene rettet mot både fysisk og psykisk helse.

448

449 **Kvinner på pensum og avkolonisering av akademia**

450 I dag er det alt for mange vestlige menn i lærebøkene og på pensum. Det er et stort problem
451 at vestlig kunnskapsforståelse fremmes som den eneste gyldige i akademia. Vi ønsker en
452 større representasjon av ikke-vestlige i akademia. Det må gås aktivt inn for å slippe flere
453 perspektiver til, vi trenger et større mangfold av stemmer. Avkolonisering av akademia vil
454 øke forståelsen for det komplekse samfunnet vi lever i, samt gjøre studenter mer kritiske til
455 maktstrukturer internasjonalt.

456

457 Gjennom tidene har kvinner systematisk blitt visket ut av historien, selv om de
458 representerer halve verdens befolkning. Deres arv og innflytelse blir ennå ikke godt nok
459 anerkjent på pensum. SU ønsker å sikre kjønnsperspektiver og kvinnelige rollemodeller.

460

461 **SU vil:**

- 462 ● At minst 40 % av pensumbidragene er skrevet av kvinner
- 463 ● At de mange, viktige kvinnene som har blitt visket ut av historien skal anerkjennes
- 464 for deres innflytelse og arv.
- 465 ● At alle studieprogram skal integrere kjønnsperspektiv i fagene, og ha et mer
- 466 interseksjonelt pensum. Dette vil gi en større forståelse for det komplekse
- 467 samfunnet vi lever i.
- 468 ● Ha større representasjon av ikke-vestlige på pensum og i ansettelse.
- 469 ● At pensum skal skape større bevissthet rundt kontekstene kunnskapsproduksjon
- 470 skjer i, slik at vi kan stille spørsmål om hva som er gyldig kunnskap og hvilken
- 471 kunnskap som er anerkjent.

472

473 **Kjønnsbalanse på studieprogrammer og i vitenskapelige stillinger**

474 I en rekke ulike utdanninger er menn og kvinner fordelt svært ujevnt, i tråd med
475 tradisjonelle kjønnsroller. Denne kjønnsbalansen på ulike fagområder har vedvart over tid,
476 og kan ved første øyekast oppfattes som «naturlig». Det er spesielt noen fag hvor dette
477 skillet er veldig synlig. Naturvitenskapelige fag har eksempelvis en prosentandel av menn på
478 66%, mens nesten 8 av 10 studenter som tar helse- og omsorgsyrker er kvinner.

479
480 Virkemidler som kan motarbeide disse forskjellene er kjønnspoeng, kvotering, aktivt
481 kjønnsperspektiv i promoteringen av utdanninger, og at studieprogram kan skifte navn for å
482 i større grad tiltrekke seg det underrepresenterte kjønn. Behovet for radikale tiltak er ulikt
483 for ulike fag. SU vil prioritere fagene som har en skjevere kjønnsbalanse enn 70/30, samt de
484 hvor kjønn spiller en særlig relevant rolle. Eksempelvis er det problematisk at 80% av
485 psykologistudenter er kvinner, siden det kan være lettere for noen menn å ha en mannlig
486 psykolog å snakke med.

487
488 Selv om kvinner utgjør så mye som 60% av studentene i høyere utdanning, skjer det
489 oppover i hierarkiet en omordning av kjønnsbalansen. I professorstillinger er fremdeles
490 under en av tre kvinner. Vi ser på radikal kvotering som mulig verktøy for å jevne ut
491 kjønnsbalansen.

492 493 **SU vil:**

- 494 ● At institusjonene skal vurdere radikal kvotering og kjønnspoeng som mulige
495 virkemidler på studier hvor kjønnsbalansen er skjevere enn 30/70, dette spesielt i
496 yrker hvor kjønn er mer relevant.
- 497 ● Ha et aktivt kjønnsperspektiv på vgs-besøk/utdanningsmesser, samt for
498 utdanningsrådgivere på vgs og ungdomsskolen. Promotere utdanningsretninger til
499 kjønn som er dårlig representert, ved eks. jentedager.
- 500 ● Oppfordre kvinner til å søke professor- og stipendiatstillinger, da vi trenger flere
501 kvinner som forbilder i akademien.
- 502 ● At radikal kvotering bør vurderes i ansettelse hvor et kjønn er sterkt
503 underrepresentert (f.eks. ved overvekt av menn i professorstillinger)

504 505 **Mangfold i akademien**

506 Vi lever i et mangfoldig samfunn, men dette kommer ikke alltid til syne i undervisningen på
507 høyskoler og universiteter. Lik mulighet til høyere utdanning forutsetter likestilling
508 uavhengig av kjønn, klasse, etnisitet, funksjonsevne og seksuell legning. Kvaliteten i fagene
509 avhenger av mangfold blant ansatte, i pensum, og i andre sammenhenger hvor kunnskap
510 skapes, formes og formidles. Vi trenger et mangfold av stemmer, historier og ideer.

511

512 Utdannere har et stort ansvar for å gi fremtidens yrkesutøvere en undervisningspraksis som
513 bygger på et godt verdigrunnlag. Likestilling og likeverd må være verdigrunnlaget vi møter i
514 studietiden, blant annet gjennom maktkritisk pedagogikk. Dette forutsetter at undervisere
515 jobber for å tilegne seg mangfoldskompetanse. Mangler kompetansen så mangler
516 maktkritikken, mangler maktkritikken så mangler inkluderingen.

517
518 Utdanningsinstitusjonene må bidra til en positiv samfunnsutvikling, hvor det ikke er plass
519 for diskriminering eller undertrykkelse på bakgrunn av blant annet kjønnsidentitet og
520 kulturell bakgrunn. Enhver student har rett til å føle en trygghet gjennom inkludering av
521 sosial tilhørighet i undervisningen, maktkritikk er derfor viktig for det psykososiale miljøet.
522 Det skal legges til rette for en trygg og imøtekommende hverdag for alle som velger å ta et
523 studium. Gode rapporteringsmekanismer er helt avgjørende. Studenter må tas på alvor, og
524 ha god informasjon om rapporteringstilbud som finnes på utdanningsinstitusjonen.

525
526 For at academia skal være en trygg institusjon for alle, må det eksistere et godt regelverk og
527 retningslinjer mot seksuell trakassering. Det er særlig mange studentorganisasjoner som
528 har alkoholtunge arrangement utenom vanlig arbeidstid, der det forekommer mange
529 tilfeller av seksuell trakassering og overgrep. Institusjonene og samskipnadene må også
530 tilby bistand til studentorganisasjoner i deres arbeid mot seksuell trakassering og overgrep,
531 i form av kursing, forslag til forebyggende tiltak og tiltaksplaner, o.l.

532

533 **SU vil:**

- 534 ● Ha flere rapporteringstilbud for rasisme og seksuell trakassering, og bedre info rundt
535 de som allerede eksisterer.
- 536 ● At undervisere ved høyere utdanningsinstitusjoner jobber for et inkluderende og
537 likeverdig academia, ved å snakke og opptre maktkritisk.

538

539 **Klima og miljø**

540 Universitet- og høyskolesektoren har betydelige klimautslipp. Utdanningsinstitusjonene
541 våre må sende klare signaler og være med på lede vei mot en bærekraftig framtid. Når
542 Equinor og landets ledende universiteter inngår academia-avtaler, investeres penger tjent
543 på olje i forskning. At universitetene på samme tid har planer for å nå bærekraftsmålene,
544 sender blandede signaler. Høyere utdanningsinstitusjoner trenger klare miljø- og
545 klimastrategier. Offentlig tilgjengelig klimagassregnskap er nødvendig for å sikre tillit til at
546 institusjonene jobber aktivt med å nå målene sine. Vi må passe på at oppmerksomheten
547 rundt bærekraftsmålene ikke forsvinner etter festtalene, og ikke kun brukes som en pr-
548 strategi. Vi krever mer enn flotte ord; vi trenger reell endring.

549

550 Klima og miljø må også forskes mer på, og vi trenger flere arbeidere med kunnskap om
 551 hvordan en kan kutte utslipp og ta vare på naturen. Utdanningsinstitusjoner må i tillegg
 552 sørge for at klima- og miljøspørsmål integreres og berøres i relevante studieprogram.

553

554 **SU vil:**

- 555 ● At høyere utdanningsinstitusjoner og samskipnader bør få egne klima- og
 556 miljøstrategier.
- 557 ● Ved restaurering eller bygging av studentboliger skal det stilles høye miljøkrav, og
 558 staten må sikre at denne regningen ikke sendes til studentene gjennom økte
 559 leiepriser.
- 560 ● Flyreisene blant forskere må ned, og det må stilles krav til investering i digitale
 561 erstatninger for fysiske møter.
- 562 ● Ha oljepenger ut av akademia.
- 563 ● Innføre obligatorisk klimagassregnskap for utdanningsinstitusjonene.
- 564 ● Opprette flere studieplasser innenfor klima- og miljøstudier.
- 565 ● Det offentlige bør bevilge mer penger til forskning på miljø og klimaspørsmål
 566 innenfor ulike fagområder.

567

568 **Akademias samfunnsansvar**

569 Antall studenter øker mer i Europa enn det gjør i Afrika sør for Sahara, til tross for at Europa
 570 hadde den høyeste prosenten i utgangspunktet. Dette viser at det er et enormt behov for
 571 studieplasser i det globale Sør. En bredere tilgang til høyere utdanning burde ikke gå på
 572 bekostning av kvaliteten på universitetene.

573

574 Vi har også sett en økning i semesteravgiften på både offentlige og private
 575 utdanningsinstitusjoner mange steder i verden. "Garasjeuniversiteter" er et økende
 576 problem, som innebærer at det rigges opp provisoriske universiteter som i realiteten ikke
 577 tilbyr undervisning. Studenter lures til å søke og betale seg inn på disse, og mange vil da ha
 578 brukt opp det de hadde av økonomiske ressurser til å få tatt en utdanning. De står igjen med
 579 kun et verdiløst diplom. Dette er et hinder for å oppnå målet om lik tilgang til høyere
 580 utdanning for alle. I mange land er også høyere utdanning så dyrt at du i realiteten låser deg
 581 til et "liv blant eliten". En vanlig lærerlønn vil ikke kunne nedbetale studielånet. SU er for
 582 gratisprinsippet, og vil jobbe for at man skal kunne ta høyere utdanning, uten senere å
 583 måtte velge de aller mest profitable yrkene.

584

585 Utformingen forskerstillinger er en trussel mot den akademiske friheten. Slike stillinger
 586 lyses gjerne ut for korte perioder, hvilket resulterer i at forskningen hverken kan være
 587 nyskapende eller kritisk. Dette fordi man på et begrenset tidsrom ikke kan starte på et
 588 dyptgående forskningsprosjekt. Mange vil heller ikke tørre å stille kritiske spørsmål, i frykt
 589 for å ikke få en ny ansettelse. Scholars- og students at risk, er et internasjonalt nettverk for å

590 beskytte forskere og studenter i fare. Internasjonalt, for eksempel i Tyrkia, ser man at
591 forskere og studenter risikerer fengsel hvis de sier noe myndighetene ikke liker.

592
593 Gjennom historien har vi sett mange eksempler hvor boikott som verktøy har vært
594 virkningsfullt. Fra Gandhis saltmarsj på 30-tallet til boikott av apartheidregimet i Sør-Afrika.
595 I Israel/Palestina-konflikten ser SU at akademisk boikott er et nødvendig virkemiddel i
596 kampen mot okkupasjon og undertrykkelse. Dette står i kontrast til regjeringsplattformen,
597 som eksplisitt går inn for et styrket samarbeid med Israel, og dermed bidrar til å legitimere
598 statens okkupasjon. Derimot burde vi lytte til de undertrykte palestinerne i deres kamp for
599 frihet, og de oppfordrer det internasjonale samfunnet til å bruke boikott av Israel som våpen
600 for å ende apartheidstyre og kolonisering.

601
602 **SU vil:**

- 603 • Promotere og tilby faste forskerstillinger, både nasjonalt og internasjonalt.
- 604 • Norge må jobbe for bedre stipend- og låneordninger internasjonalt, slik at høyere
605 utdanning er tilgjengelig for alle, uavhengig av bakgrunn og fremtidig yrke. Dette
606 kan gjøres ved å etablere "lånekassa for utvikling".
- 607 • Norge bør gi langsiktig finansiering til Scholars og Students at Risk.
- 608 • At Norge må gi økt bistand til høyere utdanning internasjonalt.
- 609 • At Norge internasjonalt jobber mot kommersialisering av forskning og høyere
610 utdanning.
- 611 • At Norge må være en pådriver i internasjonale fora for å få til en global konvensjon
612 for akkreditering av høyere utdanningsinstitusjoner for å bekjempe
613 "garasjeuniversitetene".
- 614 • Ha akademisk boikott av Israel.

615
616
617 **Utteksling**

618 Kvoteordningen ble i 2014 erstattet av det såkalte Norpart-samarbeidet. Dette har ført til at
619 vi får færre utvekslingselever fra Sør, og de har kortere opphold her. Også muligheten til å
620 ta hele graden sin eller Phd-utdanning i Norge forsvant. Man har heller ikke lyktes med å
621 stimulere til norsk utveksling til sør. Mange av de som hadde kvoteordninger, har heller ikke
622 fått disse erstattet av Norpart-prosjekter, og blir stående uten noen slike ordninger for inn-
623 og utveksling.

624
625 Utveksling er viktig for studentene, for å kunne se ting fra nye perspektiver, samt for en
626 kunnskapsstrøm på tvers av landegrensene. Studiebarometeret finner at de som har vært
627 på utveksling er mer motiverte for studiet når de kommer hjem. Per i dag er
628 støtteordningene for utveksling innenfor Europa gode, men om du ønsker å dra lenger er

629 det plutselig vanskeligere. Vi må gjøre det lettere for studenter å dra på utveksling også til
630 ikke-vestlige land.

631
632 Flere studier bør ha utveksling som en integrert del av graden, og så må studenten heller
633 aktivt melde seg av utveksling. I dag må de aller fleste studenter som vil på utveksling selv
634 aktivt søke om det, og ofte er det så byråkratisk og tungvint at flere dropper å dra på
635 utveksling selv om de ønsker det. Ved at flere studier innfører en opt-out ansvarliggjør det
636 institusjonene og vil gjøre det enklere å dra på utveksling for de som vil det. Dersom
637 studieløpet samler 30 frie studiepoeng i ett semester trengs ikke emnene man tar på
638 utveksling å forhåndsgodkjennes, og de som ikke reiser på utveksling kan få et
639 utvekslingssemester med valgfrie emner.

640
641 Å være utvekslingsstudent i Norge kan være dyrt. Mange utvekslingsstudenter opplever at
642 økonomien er svært trang, da kronene ofte ikke rekker like langt som de ville gjort i
643 hjemlandet. Utdanning skal være tilgjengelig for alle, og kostnader skal ikke være en
644 stopper for dette. Derfor er det viktig at prinsippet om gratis utdanning skal gjelde også for
645 utvekslingsstudenter. Dessuten kreves det en høy egenkapital for at utvekslingsstudenter
646 skal kunne komme til Norge. Summen, som skal dekke den nødvendige kostnaden ved å bo
647 i Norge et år, kan sette et usolidarisk hinder for hvem som kan søke seg til Norge på
648 utveksling.

649
650 I tillegg er det viktig at utvekslingsstudenter i Norge trives og har en trygg sosial plattform.
651 Utdanningsinstitusjonene må legge til rette for et sosialt opplegg for alle nye
652 utvekslingsstudenter ved begynnelsen av semesteret, slik at studentene kan bli kjent med
653 andre i samme situasjon. Samtidig er det viktig at utvekslingsopplevelsen ikke kun utgår på
654 å sosialisere med andre utvekslingsstudenter. Derfor må man ansvarliggjøre den norske
655 studentfrivilligheten og de norske linjeforeningene til å inkludere internasjonale studenter i
656 større grad enn i dag. Dette kan gjøres blant annet ved å arrangere faglige arrangement på
657 engelsk, sosiale arrangement rettet særlig mot utvekslingsstudenter, åpne for engelske
658 innlegg i studentavis eller linjeforeningsmagasin m.m.

659
660 **SU vil:**

- 661 • Gjeninnføre kvoteprogrammet.
- 662 • At flere studier innfører en optout-løsning der studenter aktivt melder seg av
663 utveksling.
- 664 • At alle studieprogrammer skal legge opp til at 30 frie studiepoeng samles i ett
665 semester hvor studenter får mulighet til å dra på utveksling, ta frie emner eller ta
666 poenggivende praksis i arbeidslivet.
- 667 • At gratisprinsippet skal gjelde også for utvekslingsstudenter.

- 668 • At utvekslingsstudenter skal kunne få lån og stipend fra Lånekassen på lik linje med
669 norske studenter.
- 670 • Senke prisene på visum for studenter utenfor EØS.
- 671 • Fjerne det høye kapitalkravet for utvekslingsstudenter til Norge.

672 **Organisering, dimensjonering og finansiering av høyere utdanningssektoren**

673 Det er avgjørende for å sikre lik rett til høyere utdanning at det finnes høyere
674 utdanningsinstitusjoner i hele landet. I tillegg har det offentlige et ansvar for at fagfolk kan
675 utdannes i hele landet. Derfor bør man ikke legge ned studiesteder som Nesna i Nordland.
676 Strukturreformen for universitet- og høyskolesektoren som regjeringen har gjennomført,
677 med overskriften "konsentrasjon for kvalitet", har ført til færre, men større
678 utdanningsinstitusjoner. NIFU har gjennomført studier som finner at små institusjoner kan
679 holde like høy kvalitet som større institusjoner. Derfor mener SU at det fra politisk hold ikke
680 bør føres en sentraliseringspolitikk i sektoren. I tillegg har flere høgskoler fått
681 universitetsstatus. SU mener at det er positivt med utdanningsinstitusjoner med ulik profil
682 og av ulik størrelse, og derfor bør det ikke være et mål at så mange som mulig skal ha
683 universitetsstatus.

684
685 Høyere utdanning er underfinansiert. Regjeringens avbyråkratiserings- og
686 effektiviseringsreform (ABE) struper statlige virksomheter ytterligere for ressurser. Dette
687 taper studentene på. For å satse på god undervisning og bedre læringsmiljø trengs det mer
688 frie midler som kan brukes på å skape gode læringsarealer og flere undervisere. SU støtter
689 at høyere utdanningsinstitusjoner har stor autonomi og er demokratisk styrt av ansatte og
690 studenter. For at institusjonene skal være demokratiske trengs det økt grunnbevilgning,
691 altså penger som institusjonene selv bestemmer over. På toppen av det kan det være
692 positivt med bruk av utviklingsavtaler mellom staten og institusjonen for å gi insentiv til å
693 satse på konkrete mål institusjonene skal forbedre seg på.

694
695 Finansieringssystemet for universiteter og høyskoler er basert på en sammensetning av
696 basismidler og resultatbaserte midler som hver utdanningsinstitusjon forvalter selv.
697 Finansieringskategoriene for studieprogrammer er skalert fra A til F med store forskjeller i
698 både basismidler og resultatbaserte midler, en utdanning som blir tildelt midler etter
699 finansieringskategori A vil motta fire ganger så mye som en utdanning i kategori F. Praksis
700 er dyrt, men på tross av dette havner praksistunge studier som sykepleier, vernepleier og
701 flere lærerutdanninger i finansieringskategori E. Flere studenter melder misnøye med
702 kvalitet på praksis. Det er institusjonene selv som må prioritere hvordan de fordeler midlene
703 de mottar, men med få midler er det vanskelig for institusjonene å satse på å sikre god
704 kvalitet på praksis.

705
706 **SU vil:**

- 707 • Utvikle, ikke avvike, små studiesteder rundt om kring i landet.

- 708 ● Stoppe ABE-reformen, vi må satse mer på utdanning.
- 709 ● Ha økning i basisbevilgningen og frie forskningsmidler.
- 710 ● At frivillige utviklingsavtaler kan benyttes dersom det utløser friske midler til
- 711 institusjonene. SU støtter økt bruk av frivillige utviklingsavtaler når det kan frigjøre
- 712 friske midler til å satse på undervisningskvalitet.
- 713 ● Ha en grundig gjennomgang av finansieringskategoriene og midlene tildelt hvert
- 714 studieprogram.